

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nöyryytysväkivallasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sara Seppäsen /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 108/2023 vp:

Miten hallitus vastaa tähän ilmiöön ja aikoo puuttua siihen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on sitoutunut ottamaan käyttöön tarvittavat keinot nuoriso- ja jengirikollisuuden määrätietoiseksi torjumiseksi ja vähentämiseksi. Muutokseen otetaan mukaan koko yhteiskunta, lähtien kotien ja vanhempien kasvatustuun tuesta sekä syrjäytymisen ja syrjinnän vastaisesta työstä aina kotoutumis- ja maahanmuuttopolitiikkaan saakka.

Rikollisuuden ja muiden yhteiskunnallisten ongelmien torjumisessa panostetaan ennaltaehkäisyyn, juurisyiden tunnistamiseen ja rikosvastuun toteutumiseen. Hallituksen tavoitteena on laatia vuoden 2023 loppuun mennessä laaja toimenpideohjelma, jolla katkaistaan nuoriso- ja jengirikollisuuden lisääntyminen Suomessa.

Viime vuosina on yleistynyt digitaalisen väkivallan muoto, jossa väkivallantekoa kuvaavaa ja uhria nöyryyttävää kuvamateriaalia taltioidaan ja jaetaan sosiaalisessa mediassa. Tähän liittyen hallitus tulee selvittämään mahdollisuudet lisätä nöyryytys törkeän pahoinpitelyn kvalifointiperusteeksi tai rikoksen koventamisperusteeksi ja tekee tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Tällaista nöyryytystä olisi esimerkiksi teon kuvaaminen ja materiaalin eteenpäin levittäminen tai muu erityisen nöyryyttävä tekotapa.

Ilmiöihin puuttuminen vaatii moniammatillista otetta. Yksi poliisin, sisäministeriön hallinnonalan sekä hallitusohjelman toimenpiteistä nuorisorikollisuuden kitkemiseen, varhaiseen puuttumiseen ja tulevan rikollisuuden ennalta ehkäisemiseen on moniammatillinen ankkuritoiminta. Ankkuritiimit toimivat tiiviissä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa. Hallitus tulee kehittämään nykyistä ankkuritoimintaa yhä kattavammaksi ja toimivammaksi. Yhtenä toimenpiteenä tähän liittyen on siirtää painopistettä entistä varhaisempaan puuttumiseen ja tässä yhteistyö koulujen kanssa on keskiössä.

Ankkuritoiminta on osa poliisin ennalta estävää toimintaa. Poliisin ennalta estävän työn strategiassa linjataan poliisin toimenpiteitä ennalta estävän työn kentällä. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa lähi- / koulupoliisitoiminta sekä paikallisen ongelmanratkaisun malli, jolla voidaan moniammatillisesti yhdessä alueen toimijoiden kanssa ratkaista alueellisia turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä myös verkossa. Nykyinen strategia on voimassa vuoden 2023 loppuun.

Tämän vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa moni toimija sai rahoitusta katuväkivallan vastaiseen työhön. Tämän lisärahoituksen turvin Helsingin poliisilaitokselle perustettiin kaksi uutta ryhmää tutkimaan katujengirikollisuutta sekä ryhmä ennalta estävän toiminnan puolelle. Lisäksi useampi poliisilaitos sai rahoitusta nuorisorikollisuuden tutkimuksen tukemiseen. Tärkeää oli myös se, että eri ministeriöt pystyivät jakamaan rahoitusta eri toimijoille siihen, että kouluissa on läsnä aikuisia nuoria varten ja muun muassa koulut ja muut kunnalliset toimijat voivat kehittää toimintaansa suhteessa ankkuritoimintaan.

Hallitus poistaa tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa ja helpottaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Sektorilainsäädäntöä päivitetään muun muassa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetuksen viranomaisia velvoitetaan antamaan poliisille ainakin henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten muutoin salassa pidettävät välttämättömät tiedot. Lisätään myös poliisin mahdollisuuksia luovuttaa eri viranomaisille salassa pidettäviä tietoja muun muassa rikosten estämiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi.

Helsingissä 23.10.2023

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/28016/2023-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: